

Hallgatók tanulásmódszertani támogatása

Felsőoktatási Módszertani Műhelysorozat

2019. május 17-én rendezte meg a Tempus Közalapítvány tanulásmódszertanról szóló workshopját egyetemi oktatók és oktatásszervezők számára. A műhelyen résztvevők a Felsőoktatás Nemzetközi Fejlesztésért Díj felhívásra beadott pályázatok bemutatói mellett tapasztalatokat cseréltek és közösen keresték a megoldást a felvetett problémákra.

A workshop Dr. Héjja-Nagy Katalin (Eszterházy Károly Egyetem, Eger) előadásával kezdődött, aki felhívta a figyelmet arra, hogy a **hallgatók tanulásmódszertani képességeinek hiánya** olyan probléma, mely valamennyi hazai egyetemet érint, és hozzájárul a számos szakon megfigyelhető nagyarányú lemorzsolódáshoz. A tanulók idejük viszonylag kevés részét töltik kontaktórákon ahhoz képest, amennyit otthoni tanulásra fordítanak, erre vonatkozóan mégsem kapnak kellő útmutatást. Napjaink tudásalapú társadalmában ráadásul a tanulás képessége fontos versenyképességi tényező, az élethosszig tartó tanulás miatt a hallgatóknak a diploma megszerzése után is szüksége lesz a tanulásmódszertani ismeretekre.

A cél tehát az ún. **„önszabályozott hallgató”** képzése, aki folyamatosan monitorozza a tanulási folyamatát, stratégiát vált, ha szükséges, és képes

motiváló célokat kitűzni maga elé. Saját képességeivel kapcsolatban reális ismeretekkel rendelkezik, tudja, miben igényel fejlesztést, melyek az érdeklődési körei, és erős belső motivációval bír tanulmányai végzéséhez. Mindezek a kompetenciák nem alakulnak ki a hallgatókban egyetemi éveik elejére, a tanulók többsége „ad hoc” módon, több-kevesebb sikerrel alkalmazkodik a felsőoktatás követelményeihez. Azok a hallgatók márpedig, akiknek az önszabályozó tanulási képességeik jobbak, magasabb tanulmányi átlagot érnek el, ami rávilágít a tanulásmódszertani ismeretek szükségességére (Dávid és mtsai, 2016).

Az önszabályozó tanulási tevékenységek kibontakoztatásához **egyrészt szükség van támogató oktatási környezetre**, például online felületekre az önálló feladatok közvetítéséhez, tematizálásához és a tanulási utak megtervezéséhez. **Másrészt fontos a hallgatók önszabályozási képességeinek, tanulási stratégiáinak fejlesztése**, melyet a műhelyen résztvevő egyetemeken általában kötelező vagy fakultatív kurzusok keretében oldottak meg.

Az Eszterházy Károly Egyetem kötelező kontakt-órás és online¹ kurzusa az önszabályozott tanulás elemeinek fejlesztésén kívül hozzájárul a konstruktív életvezetéshez is. A tanfolyam olyan témákat érint, mint időmenedzsment, jegyzetkészítés, gondolattérkép, tanulási stratégiák használata, tanulás párban, szorongás, pályaorientáció vagy elektronikus eszközök használata a hatékony tanuláshoz. A hatásvizsgálat kidolgozása jelenleg is folyamatban van, az oktatók szerint ugyanakkor a kurzus az említett kompetenciákon kívül fejleszti a kreativitást, növeli az autonómiaérzetet és jobb jegyeket eredményez.²

Az ELTE Informatikai Karán bevezetett INTERSAS programot (**Inter**aktív közösségteremtő és tanulásmódszertani kurzus a **Siker**es egyetemi éveket **Alapozó Stratégia** fejlesztése programtervező informatikusok körében) Pásztor-Nagy Anett diáktanácsadó pszichológus ismertette. A hallgatók a tanfolyam részeként egyrészt részt vesznek egy ötnapos tréningen, melyből három napot

¹ K-MOOC: <https://www.kmooc.uni-obuda.hu/course/21>

² Részletes leírás: <http://www.opuseteducatio.hu/index.php/opusHU/article/view/186/268>

az első tanév kezdete előtti héten tartanak meg. Ezután a tanulók hetente kiscsoportos órákon találkoznak, ahol mentoroktató és egy felsőbbéves hallgató (senior tanuló) vezetésével dolgozzák fel a motiváció, a stresszkezelés és a projektmenedzsment kérdéseit, továbbá a matematikai és programozói tárgyak tanulásmódszertanával is megismerkednek.

A tanfolyam fontos eleme a **közösségépítés**, a hallgatók integrálása az egyetemi életbe a csoport támogatása révén. A mentoroktatók és a senior tanulók kizárólag felkészítés és képzés után vehetnek részt a tanulók oktatásában, ami megalapozza a hatékony ismeretszerzést. A tanulók azonban a tanfolyam elvégzése után sem maradnak egyedül problémáikkal: a karon ugyanis több pszichológus áll a rendelkezésükre, akik egyéni konzultáció során segítenek az egyetemi és azon kívüli elakadások kezelésében.

A program eredményeképpen jelentősen nőtt az elsőévesek tanulmányi átlaga (2,83-ról 3,39-re), a 4-es átlagos elérők száma, valamint egyre több tárgyat sikerül teljesíteniük az első féléves hallgatóknak. Az INTERSAS a középiskola és az egyetem közötti átmenet megkönnyítését szolgálja, és támogatja a tanulókat abban, hogy minél sikeresebben alkalmazkodjanak az intézmény követelményeihez, és időben teljesítsék tanulmányaikat.

A fenti példákon kívül még számos remek megoldást ismertettek a résztvevő egyetemek képviselői, melyek prezentációi megtekinthetők a következő linken: <https://tka.hu/rendezveny/11639/hallgatok-tanulasmodszertani-tamogatasa-muhely#>. A különböző intézmények kötelező vagy választható tantárgyakkal, hallgatók általi korrepetitori rendszerrel vagy egyéni coachinggal segítik tanulóikat a tanulásmódszertani képességek fejlesztésében, felismerve, hogy csak így biztosíthatják hallgatóik egyetemi és munkaerőpiaci sikerességét. Az elhangzott jó gyakorlatok valamennyi intézménynek példaként szolgálhatnak.

Budapest, 2019.05.20.

dr. Monzéger Katalin

Cím:1094 Budapest, Tűzoltó utca 37-47.

Levelezési cím: 1085 Budapest, Üllői út. 26.; 1428 Budapest, Pf.2.

e-mail: oktatasmodzertan@med.semmelweis-univ.hu

web: semmelweis.hu/oktatasmodzertan